

Nou, sí, nou

Nou és un número que encara no espanta, però que comença a imposar respecte. Algun dia haurem de donar una ullada al passat per tal de fer balanç i de recordar. Això de recordar sempre va bé per diversos motius, però principalment per veure les coses amb perspectiva, a banda d'altres consideracions com poden ser aquelles que fan referència a allò que tant sentim darrerament. Em refereixo a la identitat, d'on venim, els orígens i tot això. I les biblioteques, el món dels llibres i la cultura en general venim d'èpoques bastant fosques. Això tampoc vol dir que ja ens va bé ara mateix i que ens hem de conformar, no.

No resulta gens fàcil arribar a la novena edició d'unes Jornades Literàries si no ho fas amb il·lusió i si al darrer no tens un equip que et dona suport i a un grup de gent, nombros, per cert, però menys del que seria desitjable, que hi creu i hi participa. Tot tòpic, ja ho sé, però alhora també realitats palpables. Ho havia de dir. Ho sento. O potser no ho sento tant.

Ja saben que la cultura és minoritària. La cultura ens ajuda a crear un imaginari col·lectiu i a obrir finestres cap a mons diferents. La cultura no és una cosa superflua, ans al contrari, és

l'única cosa que cohesiona un país i li dona sentit de futur. Pèrviu la idea que la cultura és per a gent d'un nivell. Però, interessa veritablement o no? A qui interessa? Segurament tot això ja s'ha preguntat moltes vegades. La resposta? Depèn. Vull dir que depèn a qui li ho preguntes. Una biblioteca, només faltaria, té dret a opinar. Sí, la cultura, definitivament és minoritària. I això és bo o dolent? Doncs estem a aquestes. Jo penso que gaire bo no ho és. Aleshores què és el que passa? Que no llegim? No crec. Les dades diuen el contrari i el grup de persones joves que van participar en la taula rodona del darrer dia també. Bé, en realitat elles (perquè no sé si ho sabeu, però eren totes dones) van dir que el que passa és que ara es llegeix d'una altra manera, en formats i suports diferents dels d'abans. I afegeixo jo, que suposo que també amb propòsits diferents. Que sí és important això de l'objectiu en la lectura? I tant. Probablement, es podria llegir més i també millor, però venim d'on venim i no ens podem queixar. De la mateixa manera que aprenem a llegir també hem d'aprendre a comprendre. Però, vaja, que aquest tema pertany a una altra pel·lícula.

Bé, tornem al tema que ens ocupa.

Les IX Jornades de Patrimoni Literari Ebrenc, amb el lema "Dona, literatura i arts amb nom propi: passat, present i futur a les Terres de l'Ebre" es van celebrar a la Biblioteca Marcel·lí Domingo de Tortosa del 13 al 18 de novembre del 2023. Aquest esdeveniment cultural es consolida com una oportunitat única per celebrar el ric patrimoni literari de les Terres de l'Ebre, posant especial èmfasi en aquesta edició en la contribució de les dones a la cultura i les arts, donat que des de sempre s'ha contemplat i analitzat la literatura des d'un punt de vista prioritàriament masculí i, per tant, el que preteníem era destacar les veus de les dones escriptores, artistes i intel·lectuals que han deixat una empremta important a les Terres de l'Ebre.

Noms? Molts. Alguns molts coneguts. D'altres no tant. Un repàs del passat, una anàlisi del present i una mirada cap al futur. Com penso que ha de ser, sense perdre la perspectiva, de peus a terra i albirant l'horitzó. Fer esment de totes elles seria avorrit i repetitiu. I probablement injust. Hi apareixen als programes. Només cal donar-hi un cop d'ull. Això sí, totes han fet mèrits. Segur que sí.

Un tema recurrent durant les jorna-

des va ser la importància de la inclusió i la necessitat de seguir treballant cap a la igualtat de gènere en el món literari i artístic. Les sessions van abordar les qüestions actuals i van estimular la reflexió sobre com garantir un futur més igualitari i divers a les Terres de l'Ebre. El de sempre. Paraulles i propòsits, però hem de viure de realitats. Això va per tothom. Així que, vinga, som-hi.

I a partir d'aquí i sense descans, anem a fer possible la desena edició de les Jornades, sense aturar-nos a pensar si aquestes passades han estat o no un èxit perquè això és molt relatiu i està en funció dels paràmetres que es tenen en compte per fer-ne la valoració, les expectatives i, sobretot, els interessos de cadascú. El que penso que ha quedat palès un any més és que la gent vol Jornades, que interessen als que interessen, clar que sí. I també que són necessàries. No es pot entendre la vida cultural d'una ciutat i d'unes terres sense literatura. Per això he deixat pel final el que possiblement hauria d'haver estat el començament. Una llibretera. Una dona que ha dedicat la seua vida al llibre. Rosa Cubeles, de la 2 de Viladrich. Caldria tornar a escoltar tot el que va dir una altra vegada. Reflexions senzilles i

Irene Prades Ginovart

directora de la Biblioteca Marcel·lí Domingo de Tortosa

sinceres sobre el paper de les llibreries i de les persones que allí ens ajuden i acompanyen, sobre el futur del món del llibre. Gràcies, Rosa. Per tot.

Sí. Segurament les desenes Jornades seran especials. Ens esforçarem i tractarem de millorar diversos aspectes. I també intentarem innovar. Hem de seguir i avançar. No defallirem. Encara pensem que la literatura arriba a menys gent de la que hauria d'arribar. Els llibres? Probablement també, però sortosament no tots els llibres són de literatura. Hem de créixer, sumant capes però sense perdre l'ànima, perquè un país sense cultura esdevé una unitat de producció. A banda d'economia, places i carrers, indústries, bars i botigues, una ciutat (o un territori) ha de tenir una ànima, una manera de veure el món, i cultura de les nostres terres és la nostra manera de veure el món.

Gràcies a totes i a tots els que ho heu fet possible i fins a la propera.